

7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів: Закон України від 07.12.2017 № 2234-19// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2234-19> (Дата звернення: 11.04.2018).

Черкас Катерина Шалвівна,
курсант 1 курсу факультету
економіко-правової безпеки

Науковий керівник –
доцент кафедри філософії
та політології факультету
економіко-правової безпеки,
кандидат історичних наук
Недря К.М.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРАВО НА ЗБРОЙНИЙ ЗАХИСТ В УКРАЇНІ. ПРОБЛЕМА ЧИ ПІДМІНА ПОНЯТЬ?

Великою проблемою в Україні на сьогоднішній день є питання особистої безпеки громадян і права на зброю. Фактично, воно є актуальним для кожного громадянина, особливо в теперішній час, коли в державі відбувається збройний конфлікт та існує «Особливий період». Стосовно суспільства, то це обумовлено тим, що згідно Конституції України, життя — це найвища цінність яку має людина, а отже це поняття є одним з ключових в політико-правовій культурі нашої нації. Ключовим подразником цієї проблеми, як вважають експерти, є війна на сході України.

Відтак природним і логічним видається бажання особи всіма можливими засобами захистити своє життя і життя своїх близьких. Ось чому таке право було прямо закріплене в Конституції України, яка у ч. 2 ст. 27 передбачає, що «кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань».

Одним з основних способів захисту власного життя є право громадянина на придбання, володіння, носіння та застосування зброї. Правове регулювання питань у цій сфері в Україні розпочалося 17 червня 1992 р. - з прийняттям Постанови Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» та Додатку № 2 до цієї Постанови, який визначає спеціальний порядок придбання громадянами окремих видів майна. Так, спеціальний порядок набуття права власності було поширено на вогнепальну мисливську гладкоствольну й нарізну зброю, газові пістолети й

револьвери та патрони до них, холодну і пневматичну зброю.

На теперішній момент цей перелік доповнився найпопулярнішим нині видом зброї у населення – пристроями для відстрілу гумових куль, або зброя травматичної дії. Проте вона має чітко встановлені категорії осіб, яким вона є доступна. Наприклад: журналісти, позаштатні співробітники правоохоронних органів, правоохоронці, судді, тощо.

Проте, в нас виникає ключове питання, яке винесено у назву виступу – чи є право на збройний захист в Україні проблемою? Відштовхуючись від вже згаданої Конституції, можемо сказати, що ні. Насамперед, вона визначає відповідні структури, на які фактично покладені ці функції, а саме Збройні сили України, Національну гвардію України, МВС та ін., які наділяються відповідним правом володіння і застосування зброї з метою захисту, в першу чергу, прав і свобод громадян (народу), у тому числі права на життя і здоров'я.

Однак, послуговуючись політичною нестабільністю, а також достатньо низьким рівнем правової обізнаності громадян, в інформаційному полі фактично відбувається підміна понять по відношенню самооборони і права на захист, коли воно безпосередньо розглядається лише як виключне право самих громадян на зброю. Така позиція є прийнятною для суспільства в умовах низького рівня довіри до влади та правоохоронних/силових структур зокрема. Так, однією з ключових тез, які вводяться в суспільну свідомість: «Ти можеш покладатися лише сам на себе», що у доповненні з підтримуваними стереотипами про корупційність владних органів, формує належне електоральне поле.

Окрім суто політичної складової, зазначена підміна понять вигідна і з економічної точки зору. Так, ринок зброї, завдяки його відкриттю для населення, ввижається достатньо великим і здатним забезпечити значні прибутки для його учасників, що, для комерційних структур є дуже привабливим і стимулює постійну напругу в суспільстві щодо даного питання.

Тож, можемо зазначити, що дане питання є більше політизованим і виступає інструментом маніпуляцій суспільною свідомістю з метою отримання політичних, або економічних дивідендів. Підтверджує це і високий рівень довіри з боку населення до силових структур, на які і покладено забезпечення цього права. Так, на теперішній момент, він перебуває на рівні понад 40 % (Збройні сили – 46%, Національна гвардія України має найбільшу довіру громадян з органів системи МВС – 52,6%. Державна служба з надзвичайних ситуацій – 50,5%, Державна прикордонна служба – 46,4 %, Національна поліція – 39,3 %, Департамент патрульної поліції – 40,9 %. При цьому, число респондентів, які довіряють цим інститутам, на значимому рівні перевищує число тих, хто їм не довіряє.)

Література

1. Зброя для самозахисту - режим доступу до публікації: v.te.ua/2010/04/09/zbroya-samozahystu.
2. Малыш И. Самооборона: Каким "огнестрелом" можно защитить себя и свой дом / И. Малыш // Просто право. – 24 лютого 2011 р. – режим доступу до публікації: www.prostopravo.com.ua/pravonarusheniya/stati/samooborona_kakim_ognestrelom_mozhno_zaschitit_sebya_i_svoy_dom.
3. Руженцев О. Іграшка - не зброя, але... // Юридичний вісник України. - 1997. - № 9.

Щербина Сергій Степанович,
кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи
Запорізького національного
технічного університету

ГЕНЕЗА ПОЛІТИЧНИХ ЕЛІТ В УКРАЇНІ: ЧАС СПЛИВАЄ

Процес розвитку демократії в Україні зумовлює формування та розвиток національної політичної еліти. Демократичне суспільство, відтворюючи еліту як свій продукт, має одночасно брати на себе відповідальність за її дії та створювати соціальні інститути, що обмежують її свавілля. При цьому політична еліта виступає основним суб'єктом політичного процесу, через що її вчинки стають одним із вирішальних факторів, що впливає на розвиток усієї політичної системи сучасного суспільства. У такому контексті постає основна проблема розбудови демократичного суспільства, адже демократія, створюючи умови для виникнення політичних еліт, надає їм можливості щодо зворотного впливу на демократичні процеси (зокрема, обмеження демократії).

Дослідженням різних аспектів процесу політичної елітаризації в Україні займалося широке коло відомих вітчизняних філософів, істориків та соціологів, серед яких необхідно виділити В. Андрущенко, В. Бакірова, С. Барматову, Є. Головаху, О. Дергачова, В. Журавського, А. Зоткіна, В. Кременя, Б. Кухту, О. Кучеренка, О. Куценко, О. Лазоренко, В. Литвина, М. Михальченка, В. Пилипенка, В. Полохало, В. Полторака, О. Потехіна, А. Ручку, В. Скуратівського, В. Сурміна, В. Танчера, Н. Теплоухову, В. Фесенка, М. Шульгу. Праці саме цих науковців були покладені в основу досліджень генези політичних еліт в Україні.

Однак, незважаючи на широке коло розглянутих наукових проблем, саме проблема походження, становлення та розвитку політичних еліт, впливу елітогенезу на демократичні процеси в Україні на сьогодні не здобула повного вирішення, що й зумовило вибір наукового завдання дослідження.